

**KLIMEK Tomáš**

*Vnímání prostoru a orientace v krajině v českém středověku (12.-14. století)*

Ústav českých dějin Filozofické fakulty Karlovy univerzity v Praze

Praha 2011, 243 rkp.

#### Posudek vedoucího práce

Disertační práce Mgr. Tomáše Klimka je věnována dosti specifickému a zatím dosud málo frekventovanému tématu, které má však blízkou souvztažnost k dnes široce pojímané medievistice, v níž se v různých rovinách a stycích prolíná řada oborů, podoborů a pracovních postupů. Musel se přitom vyrovnávat (samozřejmě s různou měrou) s řadou úskalí nejen vlastní historie, ale i jazykovědy, literární historie, psychologie aj. Hlavní smysl a cíl práce napovídá samotný název, jen podtrhuji, že primárním zámyslem bylo postihnout, jak se prostotu chápal a v něm se orientoval člověk českého středověku. Po mém soudu jde o práci důkladnou a svědomitou, která využívá pestrou škálu pramenů rozmanitých žánrů (úřední, vyprávěcí aj.) a podle autorem daných kritérií ji také interpretuje. I to je rys, který je třeba ocenit, přičemž autor musel nezbytně sáhnout i po studiích a monografiích obecnější, zatím hlavně západoevropské proveniencí. Úkolu se zhostil velmi dobře a jeho práce, vymezená dobou mezi 12. a 14. stoletím, drží zřejmě v české historiografii primát (nemá tím být řečeno, že dílčí studie nejsou vůbec k dispozici). Zároveň oceňuji disciplínu, k níž ke svému doktorskému studiu přistupoval, takže i ze školitelova pohledu vše proběhlo standardně a bez nějakých problémů a výkyvů (což nebývá vždy samozřejmé). Kromě toho vykázal velmi solidní publikační činnost, také v Českém časopise historickém statí *K dobovým náhledům na les českého středověku. Literární klišé nepřátelského prostředí* (107, 2009, s. 733-768).

Musím říci, že i pro mě byly konzultace s Mgr. Klimkem včetně jeho příspěvku na kolektivním doktorském semináři přínosem, hlavně diskuse, která se zajímavě rozvíjela. Orientace v krajině, volba orientačních bodů vztahujících se k prostoru a celá snůška otázek s tím souvisejících vyvolává samozřejmě řadu dalších podnětů, které se zatím v bádání příliš neprojevovaly. A především mají transdisciplinární charakter, do něhož by měly v budoucnu být zapojeny také literární a filologické obory, jak ostatně podotýká a předpokládá také autor. Oceňuji rozbor terminologie, vztahující se k prostoru dalekému či blízkému, i nuance a kritéria, s nimiž Klimek pracuje. Snad jen na okraj malou poznámku, že – a jinak tomu ani nelze – se v textu pracuje s latinskou terminologií, která je i pro naše prostředí přejata z pozdně antického dědictví. Nic však nevíme o adekvátní terminologii české, s níž se dá, počínaje snad Dalimilem, pracovat až od počátku 14. století. I tady se snad do budoucna otvírá další pole eventuálního komparativního výzkumu, s využitím třeba pramenů polských nebo obecněji západo- i východoslovanských. Ostatně námětů k šířeji založeným debatám se nabízí mnohem více.

Práce splňuje všechny žádané parametry, je psána kultivovaným jazykem přes nároky na srozumitelnost si autor s tématem dobře poradil. Co je však asi nejdůležitější, svým vymezením a přístupem otvírá další pole české medievistiky, současně s vybídou další transdisciplinární kooperace.

Proto z výše uvedených důvodů doporučuji práci Mgr. Tomáše Klimka *Vnímání prostoru a orientace v krajině v českém středověku (12.-14. století)*, k úspěšnému obhájení.

Praha, 10. března 2011